

VOJNI INVALID

GLASILO UDRUŽENJA

VOJNIH INVALIDOV KRALJEVINE S.H.S.

OBLASTNEGA ODBORA ZA LJUBLJANSKO IN MARIBORSKO OBLAST V LJUBLJANI

List izhaja 1. in 15. v mesecu. — Posamezna številka 1 Din. Naročnina mesečno 2 Din. — Rokopisi se ne vračajo. Nefrankirana pisma se ne sprejemajo. — Uredništvo in upravništvo v Ljubljani, Št. Peterska vojašnica.

Bodoča podlaga našim pravicam.

Imamo priliko opaziti, da se pripravljajo nov letni državni proračun. Nepotrebno je omenjati kakšne važnosti je za bodočo podlago našim pravicam. Skušnje nas uče, da smo bili že mnogokrat udarjeni s proračunom, posebno če pogledamo davčni cenzus za podlago siromašnosti, ali pa se spominjamo špecijskih komisij. Z veliko skrbjo moramo torej gledati na položaj v tem važnem momentu, ko se pripravljajo podlaga za prihodnje leto. Invalidski zakon nam ne more dati ničesar, ako se mu ne omogoči finančne podlage. Naš beogradski »Ratni invalid« vprašuje, kaj je z invalidskim zakonom? Zakaj se ne popravi in ne spremeni, da bo nudil vojnim žrtvam socialni razvoj? Zakaj ne pride na dnevni red? Mi dostavljamo: Toliko časa pa je treba zasigurati zadostno existenco vsaj sedanjemu invalidskemu zakonu!

In ob tej priliki je treba, da dvignemo svoje glasove iz vrst čvrste organizacije, ker izkušnja in situacija kažeta, da se nam obeta zopet slabo.

Poglejmo okoli sebe ko vse protestira. Naša mladina se bori proti ukinitvi šol in univerz, uslužbenci proti redukcijam itd. Poleg tega se tudi mi nimamo nadejati na boljše.

Čuli smo že, da so bile letos postavke za invalidnine previsoke, da se niso izčrpale, zato jih bo treba znižati. Ali bo to pravilno?

Pomisliti je treba, da imamo še danes stotine nerešenih invalidskih aktov pri sodiščih in dotični čakajo na svoje pripadajoče jim prejemke. Treba je, da dotični nemudoma pridejo do onih svojih invalidnin, ki se niso izplačale in je ostal radi njihov proračun neizčrpan. Vsak si more predstavljati, da bi se tekom 10 let po vojni vendar že lahko uredil invalidski stalež. Čuli smo tudi, da se v ostalem invalidski krediti predvidoma ne bodo spremenili. Torej bolj-

šega se nam ni nadejati. Pri tem tudi ni upati na zboljšanje tako krivičnega davčnega cenzusa. Ako ostane isti pri starem, bo še nadalje obstajala nejasnost in neenakost. Še vedno bo prikrajšan delavec, ki mora plačevati precejšnji ročni davek, ki se mu v cenzus vpošteva. In kdo ne vidi, da je delavec pri današnjih razmerah siromašen?

Kako bo s sredstvi za invalidsko zdravljenje, kakšno podporo bodo mogli dobiti izučeni obrtniki za začetek itd., vse to premišljujemo, da bi bilo treba postaviti na boljšo podlago.

Ako dosežemo spremembo invalidskega zakona, imamo še vedno le nade, nikjer pa finančne podlage.

Pa tudi druge socialne pravice bodo ostale nespremenjene. Dohod v državno službo, kjer ima invalid prednost, bo najbrž ostal nadalje zabranjen, pač pa bodo postavljeni zvaničniki in služitelji, kamor se je sploh mogel kak invalid pririniti, v dnevniciarje brez nade na pokojnino in oni niti ne bodo siromašni, da bi mogli dobivati invalidnino.

Vse take stvari se nadejamo od bodočega finančnega zakona. Gotovo je, da pri takem položaju, ko opažamo predvidevana v tej ali drugi panogi sama črtanja proračuna, tudi z našo stanovsko obrambo ne bomo veliko dosegli. Vendar pa se mora naša organizacija v teh momentih interesirati za bodoči naš položaj, da vsaj ne bo slabši. Ne vemo kako stališče zavzema pri tem naš Središnji odbor kot vrhovni zastopnik naših pravic? Ako vodijo druge organizacije in skupine svojo legalno borbo, kaže, da mora tudi naš čuvar Uduženje stopiti v akcijo v tako važnih momentih stanovskega vprašanja v sporazumu in podpirano od vseh svojih odborov.

Za upravno razdelitev poslov.

Novi invalidski zakon je naše vprašanje popolnoma centraliziral. O vsaki posamezni pravici po invalidskem zakonu mora odločati ministrstvo socialne politike. Ako se gre za zdravljenje, učenje, sprejem v invalidski dom, za podpore, posojila itd., vedno je treba poslati prošnjo v ministrstvo socialne politike v Beograd. Razume se, da se iz vseh krajev države na enem mestu nabere toliko vlog in prošenj, da jih ni mogoče hitro reševati. V praksi opažamo, da prošnje navadno dolgo čakajo na rešitve. Posamezni naši člani in članice tarnajo, hodijo v udruženje povpraševati, kje so njihove prošnje? Osebnih intervencije so skoro izključene, tako da ne moremo pomagati posameznim slučajem, če tudi so nujni.

Poprej smo imeli pokrajinske invalidske odseke, ki so vršili razne invalidske posle po zakonu in predpisih v lastnem delokrogu. Po upeljavi centralizacije, kakršno je napravil novi invalidski zakon, pa so se vsi posli prenesli v ministrstvo, invalidski odseki v pokrajinah pa so se kot nepotrebni ukinitili. Že tedaj smo predvidevali, da taka uprava ne bo praktična za nas, ki smo daleč oddaljeni od prestolice. Sedaj pa vedno bolj čutimo, da trpimo pri taki centralistični administraciji pri svojih pravicah. Vsa centralizacija poslov se je gotovo izvršila le vsled tega, da so se mogli prihraniti državni izdatki z ukinitvijo mnogih uradov v pokrajinah. Ukinile so se celo nekatere protezne delavnice, kar je pokazalo v nekaterih krajih zelo velike nedostatke. Slišali smo

ognjevite pritožbe na letošnjem kongresu v Kragujevcu, ki so jih izrazili delegati iz nekaterih oddaljenih pokrajin. Tako mora na primer invalid brez noge iz Črne gore, kjer ni železnice, hoditi ob palici peš do oddaljene železniške postaje, ako gre popravljat protezo v Beograd. Koliko bi mu bilo pomagano in prihranjene muke, ako bi imeli vsaj malo protezno delavnico doma? Pa tudi za druge potrebe se mora podati na dolgo pot in iti prosit direktno v Beograd. Tako oni invalid iz Črne gore, kakor drugi iz različnih oddaljenih pokrajin.

Naša invalidska uprava bi se morala preustrojiti. Ne bila bi nič dražja, ampak gotovo še cenejša.

Ravno v tem času slišimo, da se predajajo razni državni posli v delokrog samoupravnih oblasti, to je oblastnih skupščin.

Tako bodo oblastne skupščine po dosedanjih odredbah prevzele kmetijske, šumske, gradbene, zdravstvene agende, zaščito dece itd.? Iz praktičnega stališča bi bilo zelo ustrezno, ako bi prevzele tudi izvrševanje celega vprašanja vojnih žrtev.

Invalidski davek naj bi postal samoupravni davek, določili naj bi se k njemu še vsi drugi prispevki, ki se danes stekajo za vojne žrtve. Ustvarili naj bi se oblastni Invalidski narodni fond, vse v smislu sedanjega invalidskega zakona.

Vse bi bilo lahko urejeno že s prihodnjim finančnim zakonom. Vlada naj bi pooblastila ministra za socialno politiko, da z uredbo pre-

nese invalidske agende na samoupravne oblasti. V vseh potrebah bi bilo to vojnim žrtvam mnogo pomagano. V mejah možnosti bi se prošnjam ustrezalo doma, odpadli bi vsi obširni centralni posli in državna uprava bi prihranila upravne stroške. Sedaj je državna uprava prepuстила oblasti samo zdravilišče Golnik. Tako naj bi napravila z vsemi invalidskimi posli. Danes je za invalide zelo nepraktično, ko hodijo iskat svoje pravice k sodiščem, v ministrstvo, k velikim županom, oblastnim skupščinam itd. Dokler smo imeli invalidske odseke, v katerih so bile vse naše agende združene kot nekaka skupna celota, je bilo vojnim žrtvam mnogo bolj ustrezno in lažje kakor danes, ko niti ne vedo, kam bi se obrnile za posamezno pripadajočo jim pravico? Oblastni uradi bi vse invalidske posle lahko upravljali kot eno celoto skupno.

Vojne žrtve Slovenije smo že ponovno izražale svoje želje, da bi prevzele invalidsko upravo oblastne skupščine. Ako vzamemo položaj v drugih pokrajinah, smo prepričani, da drugod zastopajo isto stališče.

K temu bi si lahko stavili za vzor položaj v drugih državah. Nemčija ima na primer po večini socialno oskrbo vojnih žrtev poverjeno takozvanim okrajnim preskrbovalnim odborom. Anglija pa prepušča skoro vso skrb samoupravi vojnih žrtev samih. Narod pa nudi prostovoljno toliko subvencijo in pomoč, da lahko smatra invalidsko vprašanje v svoji domovini za popolno urejeno. To imamo priliko opaziti, da angleških delegatov ne vidimo na internacionalnih zborovanjih vojnih žrtev.

Pokrajinske oblasti poznajo bolj položaj in razmere vojnih žrtev na njihovem teritoriju, zato bi bila njihova akcija v tem smislu bolj smotrena, lažja in koristnejša. Odpadlo bi veliko razpošiljanje predmetov in rešitve bi bile hitrejšje.

Zato zastopamo mi težnjo po razdelitvi invalidskih poslov med oblastne samouprave.

Hvaležnost naroda.

Kakšne hvaležnosti naroda je deležna vojna žrtev dandanes, to smo že večkrat opisali in povedali in mi vsi to čutimo vsak dan. Da smo žrtvovali svoja življenja, zdravje in mladost in svojo existenco za državo, je onim, ki so iz tega imeli in imajo korist, malo mar. Naši protesti se niso upoštevali, naša beda nikogar ne gane.

Da pa slovenski invalidi vidi, kako se godi vojnim žrtvam tudi v Srbiji, prinašamo tukaj kratko sliko o naredniku-invalidu Nedeljku Petroviću. Povzeli smo to iz beogradske »Politike«, ki je prinesla tudi njegovo sliko.

»Politika« piše:

Od onih naših vojakov starega kova, katerim je dolžnost in služba domovini bila najvišji in edini cilj v življenju, je Nedeljko Petrović stopil v našo artilerijo 1874. leta.

V boju na Šumatovcu je bil s svojimi topovi. A potem, potem je polnih štirideset let služil domovini in narodu zvesto in pošteno. Celo leta 1915. je stavil svoje stare sile na razpolago domovini.

Iz vojne je prišel kot žandarmerijski narednik. Država mu je dala mesečno manje, kakor je ena poslaniška dnevica. Dobiva namreč mesečno 250 Din, da s to vsoto živi svoje dni kot starček in da še s tem vzdržuje tudi dva svoja vnučka, vojni siroti v vojni padlega sina.

Stari vojščak je imel službo v Markarnici. Kot nadzornik stražnikov je cele noči bedel nad državno dobrino, da bi tako zaslužil kruh

za svoje sirote. Ali od tam so ga reducirali in pustili na ulici njega in vnučke.

Torej, bojeval se je in postal invalid. Sin mu je bil na vojni in je padel. Njegova otroka, vnuka Nedeljka Petrovića, nimata očeta — in sedaj z dedom niti kruha. Komu to mar danes, ko je država ustanovljena?

Zakon sicer predpisuje zaposlenje invalidov. Ali kdo bo uvaževal ta zakon, ko ni v korist oblastnikom.

Mednarodni kongres vojnih invalidov.

Že v zadnji številki smo pisali o tem kongresu. Danes prinašamo druge zaključke tega kongresa.

Kongres se je takoj razdelil na dve sekciji, od katere se je ena bavila z invalidskim vprašanjem posameznih držav in z bodočim delom internacionale. Druga se je bavila z vprašanjem miru. Komisije so delale dva dni, a tretji dan je bil plenum, na katerem so bile sprejete tri resolucije.

Prva resolucija govori o održavanju miru. Ona proklamira potrebo obligatne arbitraže. Priznava potrebo Društva narodov. Z žalostjo konstatira, da se po Locarnu ni naredil niti korak naprej, da bi se odpravili tisti nevarni spori, ki še obstajajo v poedinah državah v Evropi. Konstatira se, da je v osnovi vzrok vojnam ekonomska borba med državami. Zato kongres z veseljem pozdravlja prvo mednarodno ekonomsko konferenco, sklicano po iniciativi Društva narodov, želeč, da se principi, formulirani na tej konferenci, izvedejo.

Druga resolucija se nanaša na položaj invalidskega vprašanja v posameznih državah. Kot splošni sklep v resoluciji, je sprejeto sledeče:

1. Vojne žrtve za prelito kri niso dobile potrebnega priznanja, med tem ko je bila vojna za druge zelo bogat vir za obogatitev.

2. Smatrajoč, da je potrebno priznanje vojnim žrtvam prvi pogoj za vzdrževanje socialnega in internacionalnega miru, kongres zahteva, da se invalidska zakonodaja v vseh državah izvedna in to po sledečih principih:

Komu mar danes, da treba vzgojiti bodočo generacijo v spoštovanju teh svetih žrtev za domovino — ko pa se jih niti danes več ne upošteva.

Po iniciativi invalidskega »Udruženja«, končava »Politika«, je dobil narednik-invalid privatno službo s stanovanjem.

a) Da vsak dobi od države toliko odškodnine, kolikor to odgovarja njegovi fizični onesposobljenosti in ekonomskim posledicam, ki od tega izhajajo.

b) V vsaki državi mora popolni invalid, nesposoben za delo, dobivati za življenje toliko, kolikor iznaša srednji zaslužek kvalificiranega delavca z dodatkom potrebne vsote za vzdrževanje njegove družine.

c) Invalidi, ki zbole ter so začasno za delo nesposobni, imajo za ves čas bolezni dobivati dajatve polnega invalida.

d) Lični zaslužek ali njegovi dohodki naj ne vplivajo na invalidnino.

e) Pri reševanju vseh invalidskih vprašanj naj imajo invalidi svoje zastopnike v dotičnih odborih.

f) Vprašanje protez je posvečati največji pazljivosti.

Tretja resolucija se nanaša na zaposlitev invalidov. Ona je poslana mednarodnemu biroju dela, od katerega se zahteva, da čim prej skliče konferenco ekspertov, ki bodo s sodelovanjem zastopnikov invalidov izdelali rešenje glede teh vprašanj.

Kongres je zaključen z izvolitvijo izvrševalnega odbora. Za predsednika je izvoljen francoz Viola. Nam je podeljeno podpredsedniško mesto.

Za ta kongres je izšla svečana številka »Invalida«, organ Zveze avstrijskih invalidov. V njem so članki Francozov in Nemcev ter članek delegata našega »Udruženja«.

Dne 4. decembra t. l. bodo tovariši dobili navodila tudi o vsem, kar se tiče organizacijskega dela, kako se osnuje podružnica, skliče pripravljalni odbor za spomenik, kje so dobe načrti itd. Tudi se lahko prinese zbrana članarina, prejmejo znaki, naroče legitimacije itd. Po možnosti naj prinesejo delegati slike domačih že postavljenih spomenikov, da se shranijo v Zvezinem albumu.

Tovariši iz svetovne vojne, udeležite se tega sestanka. Vsak večji kraj naj pošlje vsaj po 2 delegata, gotovo pa po enega. Pride pa seveda lahko vsak bivši vojak iz svetovne vojne, ki lahko debatira in stavi predloge.

Pregled oficijelnih referatov je sledeči:

1. O osnovanju društva »Pomoč svojcem zamrlih naših članov. Referira tov. Štaudegger iz Trbovelj.

2. O poglobitvi naše notranje organizacije in propagande v časopisih. Izdajanje glasila. Referent tov. Matičič.

3. O podpiranju naše bratske invalidske organizacije. Referent tov. Tomc.

4. O počaščenju padlih in umrlih tovarišev. Referent tov. Hafner.

5. O glavnih prireditvah Zveze v prihodnjem letu. Referent tov. Bonač.

6. Odgovori na razna vprašanja. Podajata tov. Colarič in Bonač.

Tovariši: Večkrat smo mislili, da bi se enkrat podali na krvave poljane Krasa in kraškega pogorja, ali to ni mogoče. Nekateri pa so izrazili željo, da bi šli pozimi v Rumunijo »pri Foksanih«, kjer leži pokopan cel bivši črnovojniški bataljon samih Slovencev. Opozorjamo Vas, da premišlujete o tem in nam na sestanku javite, kake olajšave bi se dalo dobiti v tem oziru.

Tovariši, pridite polnoštevilno, oklepajte se Zveze in njenega programa.

Udeleženci naj javijo po dopisnici na Tajništvo Zveze vojakov v Ljubljani, Miklošičeva cesta 5, svoj prihod in radi priprave kosila.

Tovariši na veselo svidenje!

Zveza slovenskih vojakov iz svetovne vojne v Ljubljani.

Nekaj podatkov iz našega vprašanja.

Večkrat komu ni jasno in povprašuje kako je z dodatki za otroke preko 15. leta starosti?

Invalidski zakon člen 45. določa, da imajo preko 15. leta starosti dodatke le oni otroci, ki redno hodijo v šolo, ali oni ki so duševno in telesno nezmožni za vsako delo.

Nastaja dvom, ali nimajo dodatke pod temi pogoji tudi dotični otroci, kateri se uče obrta? Po določbi invalidskega zakona taki otroci nimajo dodatkov. Sicer je to nepravilno, vendar pa proti jasni določbi zakona sodišča ne morejo drugače odločati.

Poziv na zborovanje zveze vojakov.

Večkrat smo bili že skupaj, doživeli trumfe ljudskega navdušenja za našo stvar in vsem imponirali s svojim resnim, močnim nastopom. Vendar do sedaj še niti enkrat nismo mogli priti skupaj iz cele Slovenije, da bi se pogovorili, debatirali, razpravljali tudi o socialni strani našega gibanja. Čas, ki ga prebivamo vsako leto v složnosti in ljubavi na Brezjah, poteče prehitro, da bi se pogovorili detajlneje o različnih vprašanjih. Mnogi bi imeli radi pojasnil na različne želje, ki jih odbor ne utegne podati. Zato smo letos na Brezju določili, da

se zberejo naši najidealnejši možje iz cele Slovenije enkrat v Ljubljani. To naj bo prvo nedeljo v decembru in sicer 4. decembra t. l. Ob osmi uri zjutraj prisostvujemo najprvo vojaški maši pri Sv. Petru, potem pa zborujemo cel dan v novem salonu tov. Rozmana na Sv. Petra cesti 85. Istotam se bo dobilo kosilo proti plačilu 12 Din, Pijača posebej. Nato nekaj časa prijateljski razgovori, zabava in petje in nadaljevanje dnevnega reda. Tovariši naj uredijo tako, da se odpeljejo po možnosti šele z večernimi vlaki.

LISTEK.

Bratko Kreft:

Povest o antikristu.

Nad I-sko gubernijo je legla svetla, bela noč, ena izmed številnih ruskih noči, v katerih sanjarijo in hrepene mlade duše v nedosežna carstva človeške domišljije.

V vasi D... so ugasnile vse luči. Tih je bilo nad vso pokrajino, le tu pa tam je samotno odmeval mrtvaški klic sove ali razbojniški žvižg sokola.

Pjotr ni mogel spati. Na pol oblečen je sedel pri mizi ob oknu, skozi katero je padala svetlosinja mesečina v širokem pramenu v borno kmetisko sobo ruskega mužika. V kotu ob peči je ležala na postelji njegova žena. Že ves dan je ležala v mrzlici in govorila vsemogoče stvari. Sedaj je zaspala, le težko dihanje je pričalo o njenem nemirnem, bolnem stanju.

Pjotr se je naslonil na mizo in mislil.

Tri dni se je mučila Anisja, njegova mlada žena, da rodi. Matrjona, vaška pomagalka pri porodih, je bila že vsa obupana, misleč, da bo umrla še pred porodom. Poslali bi po zdravnika, toda v mesto je bilo dober dan hoda tje in dan hoda nazaj. Lahko bi se zgodilo, da bi pred zdravnikovim prihodom ali porodila ali umrla. Tako so čakali uro za uro, minuto za minuto in odlašali.

Komaj leto je bil poročen. Privedel si jo je od donskih kazakov, kjer je bil kot rdečegardist v meščanski vojni. Močna, stasita, kakor so vse kazačke, je bila Anisja in Pjotr, sam plečat hrust, je ljubil močna, mesnata ženska telesa. Tako sta drug drugemu ugajala in sta se vzela. Ko je vojna končala, jo je vzel na svoj dom, ki mu ga je zapustil oče Ivan potem, ko je bil ubit od belogardijcev. Mogoče, tega Pjotr ni dobro vedel, so bili med tistimi belogardijci tudi domači vaščani. Nekje je bil to nekoč slišal. Ven-

dar ni dolžil nikogar. Vojna je vojna in meščanska vojna še prav posebno ne pozna obzirov. Kdor pade, pade; kdor ostane, ostane. Toda to še ni bilo vse. Pjotr ni bil nič kaj priljubljen v vasi. Kot bivši rdečegardist je bil sovjetski zapupnik na vasi in nekdo ga je v porogljivosti zaradi njegove velikosti nazval »velikega komisarja«. Pri vojakih se je za take malenkosti utrdil. Zato se ni zmenil za posmeh buržujsko navdahnjenih mužikov in popa Tihona. Z Anisjo se je poročil še kot rdečegardist pred sovjetskim poročevalcem, svojim tovarišem stotnikom. Dan in noč so prepeli, prepili in preplesali, da je bilo joj.

Sčasoma za se je začel čutiti med vaščani osamljen. Sicer so ga spoštovali, ker so se ga bali, vendar si je drznil marsikdo izreči svoj pomislek zoper njegovo brezverstvo. Pjotr ni hodil v cerkev in tudi popov ni spoštoval. Bil je v svetovni vojni in izkusil na fronti gorje prostaka. Marsikje pa je tudi videl, kako so živeli častniki in popi. Revolucija ga je utrdila in v baraki je čital besede Lenina in Trockega.

»Goljufi so, ne pa vsevedneži. Slepici slepem slede,« je govoril o popih, kadar ga je kdo napeljal na tak pogovor. Nekoč se ga je lotil Tihon sam.

»Vse je lahko res. Tudi pop je človek. Grešnik med grešniki. Kakor vsakdo je tudi on grehu podvržen. In če je pop grešnik in razbojnik, ali zaradi tega neha Kristus biti čist in velik? In če je tisoče brezvercev, ki zanikavajo boga, ali je s tem rečeno, da boga ni? Ozri se, dragi Pjotr, in poglej vse veliko življenje okrog sebe: vse ima večni svoj cilj: živeti, ustvarjati, vzpenjati se kvišku v blagor pred večnostjo, pred bogom. Čemu vse človekovo trpljenje in pehanje, ako boga ni, ali ni cilja, zaradi katerega se vse to godi?«

Tako je govoril Tihon in še veliko več je povedal, zakaj starejši je bil od Pjotra in naučil se je že veliko besedi iz sv. knjig. Pjotr pa je bil reven človek, ki je sicer veliko videl in sli-

šal, veliko doživel na vojni in revoluciji, njegova duša pa je bila preprosta, kmetiška, ki ni imela spretnosti in tistega znanja, ki je bilo potrebno za pogovor s popi. Zato mu ni znal veliko odgovarjati. Čutil je sicer odpor proti vsevednemu popu, ali v besede ni mogel spraviti tega, kar je doživel na lastne oči in kar je slišal v klubu, ko je bil še rdečegardist. Spominjal se je, kako je eden izmed večjih tovarišev razlagal v klubu, kako se vse na svetu vrti, da se niti najmanjši prašek ne more zgubiti in da smrti pravzaprav ni. Vse je večno presnavljanje in preživljanje, da je večno novo in živo. Toda te besede so se mu zdele kot tuja učenost in njegova duša, ki je bila nekoč izpolnjena s carjem, popi, sv. ikonami in sv. pisemskimi besedami bradatih popov, ni mogla naenkrat sprejeti nove, težke učenosti.

Tako je začel dvomiti in pop Tihon, ki so ga sicer enkrat boljševiki že zaprli, je bil navihanec in je vedel za Pjotrov dvom in muko. Zato mu je govoril in krasnoslovil, kadar je nanesla prilika. Tudi boljševike je sčasoma začel napadati, pa samo takrat, kadar sta bila sama in sta vedela, da ni nikogar v bližini.

»Seme satanovo so, ki je prišlo na svet zaradi naših grehov, zaradi naše nevere in nepokorščine do carja. Če so bili ministri lopovi, ali je bilo treba ubiti carja? In rečem ti, Pjotr, pisano je v knjigah: še hujši časi bodo preplavili zemljo, ako se ljudje ne bodo spokorili in pregnali boljševike, seme satanovo, predhodnike antikrista samega!«

In govoril je o pismu, v katerem je napovedan prihod antikristov. Takrat se bo radi svojih grehov pokoril ves svet. Milijoni in milijoni bodo klonili pod njegovim jarmom in sveto prosili boga, da jih reši. Bog pa bo neusmiljen takrat in če se danes ne bodo spreobrnil in kakor en mož stopili za križ in carja, božjega namestnika, se bo rodil med njimi samimi antikrist. Izrodek vsega človeškega roda, kar ga je kdaj bilo in kar ga še kdaj bo. Ves svet bo

Kdo pa podpira revne sirote, ki se uče obrta ali tudi otroke siromašnih invalidov?

V zadnjem času ministrstvo socialne politike precej upošteva člen 28. invalidskega zakona, ki določa pogoje za vzgojo takih otrok. Nekaterim prošnjam siromašnih družin je ugodilo in dotične otroke je sprejelo v oskrbo invalidskega doma. Glavni obzir pri tem pa je dokazana siromašnost, ali osamljenost dece, ker tako sprejemanje je omejeno.

Zelo pogosto se zgodi, da kak invalid prihaja v udruženje s pritožbami proti končni redukciji. Dotični je na primer že imel obnovo postopanja, pa ga je pregledna komisija spoznala zopet za neinvalida. On počaka sodnega sklepa, ki ga seveda na podlagi izvida nadpregleda ne priznava za invalida, kar je čisto logično. Šel je proti dotičnemu sklepu vlaga potem dotični pritožbe s prošnjo, naj jih podpira udruženje. To nikakor ne gre. Če ga je komisija odvrгла, mu sodišče ne more izdati priznanja in je dotični sodni sklep pravilen, zato se ne gre proti njemu pritoževati. Pač ima vsak invalid pravico do pritožbe 30 dni po dnevu nadpregleda in ako smatra izvid komisije za nepravi-

vilen, se mora držati tega termina po čl. 67. invalidskega zakona.

Mnogi povprašujejo glede nakazila njihovih invalidnin, ko še nimajo pravomočnih sklepov.

Vsi dotični sklepi, s katerimi se izvrši priznanje invalidnine to je, da sodišče na novo prizna ali odmeri pripadke, morajo iti v potrditev višjemu sodišču. Brez take potrditve veljajo le prevedbe, to je oni predmeti, kateri so bili že poprej potom specialnih komisij priznani, pa jih je sodišče le prevedlo na pripadke po novem zakonu.

Reducirancem pa morajo okrajna sodišča najprej odobriti obnove, dotične mora potrditi višje sodišče in šele po pravomočnosti teh potrditev izdajo okrajna sodišča sklepe o priznanju invalidnine.

Torej vsi drugi razen prevedencev morajo čakati najprej na odobritve višjega sodišča, potem so šele njihovi sklepi pravomočni za izplačilo invalidnine. Višje sodišče ima veliko predmetov za rešiti in gre radi velikega obsega delo počasi naprej.

Slovenska univerza.

Fašizem v Italiji je uničil slovensko šolstvo. Tu v Jugoslaviji pa se je pripravljalo, da se okrne slovenska univerza, da se reducirata medicinska in tehnična fakulteta. Beograd se je obnašal, kakor da je slovenski narod miloščinar, kateremu se daje miloščina in odvzemlje, če se dobrotniku zazdi.

Ali ves narod je vstal ves ogorčen in zaprotestiral proti poskusu okrnitve svoje uni-

verze. Slovenska univerza je naša last in nikdo je nima okrnjevati. Visokošolsko dijaštvo je zastavkalo v tridnevni protestni stavki. Po vsej Sloveniji se vrše protestni shodi. Tudi mi, vojne žrtve se pridružujemo temu protestu. Slovenska univerza mora ostati neokrnjena, mora se še izboljšati in napredovati. Slovenska univerza je reprezentantka kulture slovenskega naroda.

Politične beležke.

Sovjetska delegacija v Ženevi. Ruska delegacija za pripravljajno razorožitveno konferenco je 26. novembra prispela v Ženevo. Od Bazala naprej je potovala v najetem salonskem vozu švicarskih zveznih železnic. Na tak način je bilo policijskim oblastem olajšano diskretno nadzorstvo vagona. Delegacija šteje 16 članov, med njimi soproga Litvinova, ki fungira kot tolmač, soproga Lunačarskega in dve tajnici. Od 12 gospodov so Litvinov in Lunačarski ter član osrednjega izvrševalnega odbora Agatov in šef generalnega štaba rdeče armade Bugačov, glavni delegati.

Italija izziva Evropo k novi vojni. Italijanska imperialistična politika je hotela obkrožiti Jugoslavijo z obročem nasprotnikov. Sklenila je z Albanijo tiranski pakt, ki je povzročil veliko napetost. Italijanski listi nesramno pišejo o naši državi. Ko je Jugoslavija sklenila s Francijo prijateljsko pogodbo, je fašizem zbesnel. Mussolini je sklenil z Albanijo sedaj vojaški pakt. Paktira tudi z Madžarsko. Francosko in

nemško časopisje soglasno obsoja Mussolinijevo izzivalno politiko. Tudi angleški listi kritizirajo tako postopanje. S tem je tudi Društvo narodov v težavnem položaju, ker je Mussolini šel preko njega. Moskovska »Izvestja« pišejo, da je ta vojaški pakt popolnoma vojaškega značaja. — Evropa stoji pred novo vojno, vse tako izgleda.

Obletnica ujedinjenja s Črno goro. 26. novembra so po vsej Črni gori svečano proslavili deveto obletnico ujedinjenja Črne gore z Jugoslavijo.

Incidenti na bolgarsko-rumunski meji. V zadnjem času se množijo incidenti na bolgarsko-rumunski meji. Pred dnevi so romunske obmejne straže streljale na dve bolgarski ribiški ladji. Posadka obeh ladij, med njimi en bolgarski vojak, je bila aretirana. Kmalu nato so romunske obmejne straže zopet streljale na bolgarske ribiče, ki so sredi reke lovili ribe. En mož je bil ubit.

Pred obnovitvijo angleško-ruskih odnošajev. Rykov, predsednik narodnih komisarijev v Moskvi akceptira angleško tezo, da mora biti vmešavanje v notranje zadeve izključeno.

Tatvina diplomatskih listin. Polkovnik Jonnard, ki je bil imenovan za vojaškega atašeja na francoskem poslanstvu v Budimpešti, je bil na poti v Budimpešto na progi Paris-Sarbiucke okraden. Ko je za nekaj minut zapustil svoj sedež, je neznan vlomilec vломil v kovček in mu ukradel vse diplomatske listine. Potnike so na naslednji postaji preiskali, vendar pa ukradenih listin niso našli.

Poraz generala Sunčuanfanga. Po poročilih vojaškega sveta v Nankingu, je nacionalistična armada porazila generala Sunčuanfanga v večurni bitki. Izgube njegove armade znašajo nad 20.000 mrtvih in ranjenih.

Rumunski ministrski predsednik Bratianu je umrl. Njegova smrt je napravila ne le po vsej Rumuniji, nego tudi v vsem inozemstvu globok vtis. Bratianu je bil znan državnik, energičen in izkušen, kakor je bil pokojni Pašić. Položaj v Rumuniji se splošno sedaj presoja zelo kritično in ne izključuje se možnost, da pride do velikih notranjih nemirov. Bratianu je bil šef liberalne stranke.

Amerika proti vojni. Senator Capper je vložil v ameriškem senatu predlog, naj se zaprosi velevlasti, da podpišejo izjavo, v kateri se smatra vojno za nezakonito. Ameriška vlada se bo na podlagi tega predloga obrnila na franc. zunanega ministra, ki je pred kratkim sprožil silno akcijo, naj podpre gornji predlog. Nadalje bo predložena izjava Japonski, Angliji, Italiji in drugim državam.

Novo volitve v Nemčiji. Kakor se doznava iz verodostojnih virov, bo nemški državni zbor razpuščen meseca junija prihodnjega leta. Volitve se bodo vršile poleti.

Komunistična »Pravda« poroča, da se je na raznih okrožnih konferencah komun. stranke izreklo za politiko vladne večine 555.520 članov, za opozicijo pa le 3264.

Maršal Pilsudski se bo najbrže osebno udeležil seje Sveta Zveze narodov.

Odgovorni urednik »Humanité« je bil aretirán, ker je objavil članke o mornariškem uporu v Toulonu.

Madjarski zastopnik pri Zvezi narodov je izročil generalnemu tajništvu Zveze narodov noto, v kateri pravi, da so predlogi Sveta Zveze narodov glede madjarskih optantov nesprijemljivi in da je zato sporazum z Rumunijo nemogoč.

Ruska trgovinska bilanca je bila letos prvič s 56 milijoni rubljev aktivna.

Za državnega predsednika v Badenu je bil izvoljen socialni demokrat dr. Remmele, za njegovega namestnika pa finančni minister dr. Schmitt, član centra.

molil k bogu-očetu, ves svet bo preklinjal mater, ki bo rodila antikrista. Ura njegovega prihoda ni daleč. Zakaj to, da boljševiki spreminjajo cerkve v posvetne hiše in preganjajo služabnike božje, to so znamenja antikristova.»

Tako je govoril njemu, tako vsakomur, zlasti ženskam, ki so s trepetajočimi ustnicami ob njegovih besedah ponavljale svete molitvice in prosile boga in mater božjo, da bi šel ta kelih vsestrašnega trpljenja mimo človeštva. Nihče ni vprašal, kje so tiste knjige, v katerih so zapisane tako strašne prorokbe, nihče niti ni pomislil, da bi Tihon mogel s temi besedami hujskati zoper sovjetsko oblast. Vsi so odkritosrčno in v strahu poslušali njegove besede in antikrist se je kakor živi črv v živem telesu nastanil v njihovo življenje. Anisja, Pjotrova žena, je bila vsa prepadena, ker je bila noseča, in je prosila moža, da se poročita še pred Tihonom. Blagoslov božji je blagoslov božji in ljudje so cela stoletja živeli z njim. Pjotr je odlašal in skušal biti veren v svoji neveri, Anisja pa ni odnehala. Tako sta se zgovorila potem, da se ob krstu otrokovem tudi sama poročita in poprosita za blagoslov božji. Pjotr včasih ni vedel ne kod ne kam, zakaj velikokrat se mu je zazdelo, da je vse skupaj skrivno, zahrbtno delo Tihonovo, ki se je skrival za svete besede in hujskal tako proti sovjetom. Pa kaj je hotel. Sam, sam je bil. Daleč od mesta in ljudi, ki bi se jim potožil in jih vprašal. Večkrat se je celo pripravil, da gre v mesto, ali strah in sram ga je bilo, da bi kot stari rdečegardist prišel s takimi vprašanji in poizvedbami.

»Kazen božja!« je mrmrala Matrjona, ki je čakala že dva dni na porod. »Ker nista hodila v cerkev, in nista prejela blagoslova božjega, ki prinaša srečo v hišo.«

Danes zjutraj ob prvem svitu pa je bila rešena. Huda je bila ura poroda, toda, ko je sprejela v topli objem prvomaternih prsi veliko, čvrsto dete, se je prikazal na Anisjinem licu

smehljaj blažene sreče. Preživljala je do sedaj najlepše trenutke svojega življenja. Tako veliko je bilo njeno čustvo materinstva in ljubezen do bitja, ki mu je dala življenje. Pozabila je na Tihona in na vaške govorce.

Matrjona ji je takoj vzela otroka in ga skopala. Nekaj nad vse čudnega se ji je zdel novorojenček. Težak, da še ni videla podobnega, če tudi je imela že dolgoletno prakso. Še jokal se ni veliko, ko ga je položila v vodo. Z velikimi volovskimi očmi jo je pogledal. Le, ko ga je drgnila s cunjjo, se je spustil v jok. Čelo je bilo visoko in teme pokrito z gostim mahovjem.

»Kako je pogumen, močan in težak. Še joče tako malo.« Ni se mogla načuditi ne Matrjona, ne veseli Pjotr in drugi, ki so ga videli. Z nekim skrivnim strahom so se pogledovali, ko so si ga polagali iz roke v roko in ga pretehtavali.

Pjotr jih je zasačil. In ko je prišla Agafja, stara v boga najbolj zaverovana devica, ga je stehala tudi ona in pripovedovala svoje sinočnje sanje o rojstvu antikrista. Vse se je zgrozilo. Molče so zapuščali kočo in Pjotr je slišal besede: »Bog vedi, če ni antikrist sam. Nista častila boga in Pjotr je z onimi, ki so ubili carja, ki rušijo božje hrame in preganjajo njegove namestnike.«

Skozi okno je videl, kako so vsi težko prikimavali in vsa kočja z njim vred je bila od tistega prepojena s strašno mislijo o antikristu. Sesala mu je vso vero in zavest trezne misli. Ves dan ni bilo nikogar več k njemu. Zapuščen je odšel na polje. Kdor ga je srečal, ga je pozdravil mračno in boječe.

Sredi polja se je zjokal. Ni vedel, komu naj potoži svoje gorje. Ljubil je ženo in svojega prvorojenega otroka. Tako težko sta ga oba pričakovala. In sedaj? Vse besede Tihonove, vse, kar se je kdaj zgodilo slabega, brezbožnega v njegovem življenju po Tihonovi tehtnici, je stopilo jasno predenj. Poln žalosti se je vrnil domov, ker je ležala žena v mrzlici. Tudi ona

je slišala tiste besede, videla začudene, mrzle poglede in se onesvestila. Včasih je zaklicala Pjotra ali Tihona, tudi Mater Bogorodico je klicala na pomoč.

V prvem mraku se je nekoliko znašla in vprašala: »Ali res misliš, da je —?« Pjotr je nedolžno odkimal z glavo. Nato se je mrzlica povrnila, Pjotr pa je legel na klop, da si odpočije in prespi strašne misli. Pa ni mogel. Napol oblečen je sedel k mizi. Poslušal je nerazločne ženske besede. Skušal jih je razumeti. Preganjale so jo strašne sanje. Iz vseh kotov so se zvijali pošastni prividi o antikristu in njenem sinu. Videla je sebe proklete od vsega človeškega rodu, videla svojega sina groznega v groznici svojih sanj. Kakor Pjotr, kakor Matrjona, Agafja. Vsi.

Sredi noči se je visoko vzpela in začela kričati na ves glas: »Pjotr, ubij, ubij antikrista.« Pjotr jo je hotel umiriti. Bolne oči so stopile iz črnopodplutih globeli, roke so kazale na otroka, ki je ležal zraven nje. Zgrabila je Pjotra, pritegnila ga k sebi, ga pobožala in prosila.

»Pjotr!« Sklonil se je k njenim prsim in čutil, kako ji je bilo srce.

»Pjotr, da ne bodo preklinjali matere — ubij ga! Sveči prižgi v kotu pri Materi Bogorodici in Tihonu daj za mašo!« Pomirila se je ob lastnih besedah. Pjotr se je vsesal v bele oči.

»Idi!« Pokazala je na spečega otroka. Pjotr je še vedno sedel nepremično ob robu postelje.

»Idi! Molila bom k bogu, da nama odpusti vse grehe in zaobljubila se bom. Za oba.«

In Pjotr je pograbil prvorojenega otroka ter ga s sekuro sesekal na drobne kosce. Okrvavljen od krvi svojega bitja je prižgal svečo pod ikono Matere Bogorodice. Anisja je mrmrala molitve, on je skušal odgovarjati. Izmučena sta sredi molitve zaspala ravno, ko se je zunaj svital nov dan.

Poskus preobrata je bil odkrit v Carigradu. Policija je izvedla številne aretacije. Prevrat so hoteli izvršiti komunisti.

Naša delegacija za Ženevo. Za šefa naše delegacije na konferenci za razorožitev, ki se je začela 30. novembra v Ženevi je dr. Laza Marković. Za pomožna delegata pa Mihajlo Nihadović, brigadni general in bivši naš vojaški odposlanec v Carigradu, Konstantin Fotić, naš stalni delegat pri Zvezi narodov.

Ponesrečen atentat na dunajskega župana Seitzja. Ko je vstopil dunajski župan Seitz po otvoritvi »Schneepalasta« v avto, je stopil k njemu neznanec in oddal nanj 7 revolverjskih strelcev, ki pa so vsi zgrešili cilj. Ko je padel prvi strel je šofer takoj pognal avto in tako rešil župana. Atentator je 23-letni brezposelni igralec Richard Strelinger.

Naše gibanje.

NAŠIM NAROČNIKOM V VEDNOST.

To številko smo ustavili vsem tistim naročnikom, kateri nimajo poravnane naročnine vsaj do maja meseca letos. Dotični bodo vedeli, da naj hitro nakažejo zaostanke in naročnino za naprej. Pričakujemo, da se bodo vsi odzvali, ker je važno za vsakega, da čita naše glasilo in je o vsem informiran.

Izkaze naročnikov pošlje uprava našega lista takoj vsem Krajevnim odborom v smislu sklepa delegatske ankete. Isti naj gledajo, da članstvo nujno pozovejo k naročbi in se ravnajo točno po razposlanih okrožnicah, ki tudi dosepejo takoj po razpošiljavi te številke.

Krajevni odbor v Domžalah namerava koncem tega leta razposlati vojnim invalidom in vdovam tudi dotičnim, ki še niso organizirani, položnice v svrhu poravnave članarine in lista »Vojni invalid«. Kdor prejme položnico, naj poravnava članarino če mogoče za celo leto 1928., da ne bo nadaljnih opominov. Vsak, četudi je beden, lahko plača 1 Din na mesec. Tudi časopis 2 Din na mesec ni predrag, zato upamo, da bodo tovariši in tovarišice toliko zavedni, da se bodo vsi naročili. Veliko važnejše je za nas lastno glasilo, kakor drugi časopisi, ker je v interesu vsakega, da je dobro informiran o svojem vprašanju. Položnice bodo od ljubljanskega Krajevnega odbora, imele pa bodo označbo za Domžale. Kdor ne zna izpolniti položnice, naj pride plačat k tajniku tov. Vodopivcu. V nedeljo 11. t. m. bo priredil Krajevni odbor zopet igro v Dobu. Članstvo naj pridno agitira, da bo udeležba velika, ker bo to koristilo društveni blagajni.

Krajevni odbor v Žužemberku priredi v nedeljo dne 4. decembra 1927 v dvorani Kat. izobraževalnega društva igro »Mlinar in njegova hči« v prid društvene blagajne. Igra je zelo primerna in se še ni igrala pri nas, zato se vabijo vsi člani in članice, da se sami udeležijo in agitirajo med prijatelji in znanci za dober obisk.

»Vzajemna pomoč«, invalidska zadruga objavlja: V zadnjem času so tovariši vsled zimske sezone naročili precej sukenj, kakršne ima v zalogi zadruga. Zaloga je že pičila, zato naj se člani, ki mislijo še nabaviti, takoj obrnejo na zadrugo in naroče zimske suknje. Posamezni komad stane 360 Din brez poštne. Dalje sporoča zadruga »Vzajemna pomoč« vsem svojim članom, zlasti pa dolžnikom, da je znižala počenši s 1. januarjem prihodnjega leta obrestno mero od 7%, 7 $\frac{1}{2}$ % odnosno 8 $\frac{1}{2}$ % (po višini posojil) na 6% odnosno 6 $\frac{1}{2}$ %.

Prosilci se opozarjajo, da v prošnjah navedejo po dva poroka, ki morata biti posestnika. Njihovo premoženjsko stanje, kakor tudi svoje, morajo izkazati z izpiski iz zemljiške knjige, ki jih nabavijo pri pristojnih sodiščih. Radi previsokih taks, zamorejo tudi funkcionarji pri naših Krajevnih odborih izpisati iz zemljiških knjig posestno in bremensko stanje dotičnih zemljišč in poslati po organizaciji potrjene izvlečke zadrugi k prošnjam.

Naša organizacija na Hrvaškem. O priliki reorganizacije v smislu novega invalidskega zakona je lani naletel bivši Izvršni odbor v Zagrebu na zapreke pri potrjevanju pravil. Pri tem se je pojavila močna opozicija od strani takozvanih hrvaških invalidov in tudi bivši Izvršni odbor je imel na notranje takrat bolj slabo organizacijo. Prodrla je struja, ki je organizirana gospodarsko v takozvani Štedovni in privredni zadrugi hrvaških invalida. Ti razlogi do dovedli do tega, da tudi zagrebška oblastna organizacija ni v sestavu našega udruženja. V zadnjem času pa so nekateri invalidi otvorili zopet pokret, da dovedejo Oblastni odbor v Zagrebu v sklad z našim udruženjem. Član Oblastnega odbora tov. Krizmanič je stopil tozadevno v stik s Središnjim odborom. Pripravljeno je, da se v kratkem skličejo krajevne

in oblastna skupščina in organizacija dovede k edinstvu in ojači. Pozdravljamo ta napredek.

Naredite otroku veselje! Naročite mu za Miklavža bogato ilustrovani list »Mladi junak«! Eno številko vam na željo brezplačno na ogled pošlje uprava »Mladega junaka« v Ljubljani, Poljanski nasip 10.

Ponudba, iščem družabnika, ki bi bil vsaj toliko financijelno stoječ, da bi lahko stopil z menoj v družabništvo, ali za izdelavo kemičnih izdelkov ali kak drug posel. Sem izučeni trgovec, zato bi lahko podvzel poljubno stroko. Lahko bi vpeljal tudi izdelavo kravata, ker sem v tem izvežban. Pripravljen sem napraviti tudi družbo z dvema družabnikoma. Ponudbe na Frana Lebana v Rogozi, p. Hoče.

Dramatični odsek iz Ljubljane sodeluje v nedeljo dne 4. decembra t. l. v Mekinjah pri Kamniku, kjer priredi za Krajevni odbor UVI v Kamniku dramo v 3 dejanjih »Mrak«. Vabi se ondotno članstvo, da pridno agitira za dober obisk.

Drama »Mrak«, ki jo je v zadnjem času igral naš dramatični odsek za nekatere Krajevne odbore, poteka povsod zadovoljivo, ker je snov čisto invalidska. Tudi igralci so se potrudili povsod, da so dovršili igro čim lepše. Do sedaj so gostovali z njo v Trbovljah, Ptuj, Celju, Ihanu in Št. Jakobu. Upamo, da bodo tudi prihodnje predstave vsestransko zadovoljive. Odsek pa tudi pridno študira nove igre na odru, ki si ga je s prizadevanjem napravil v Ljubljani.

Občina cetinjska za invalide. Občina mesta Cetinje je napravila na raznih krajih v mestu lepe stabilne kioske za trafike, katere je izročila v uporabo izključno vojnim žrtvam.

Ako je to storila cetinjska občina, ki je v primeri z drugimi siromašna, bi pričakovali posnemanja od drugih, ki imajo mnogo več sredstev in pogoje za to. Čast Cetinju, ki je pokazalo mnogo ljubezni in sočutja do vojnih žrtev.

Za tiskovni sklad sta darovala: Krajevni odbor UVI v Trziču 100 Din, Jakob Kralj iz Vučje vasi 20 Din. Najlepša hvala.

10 vrst protialkoholnih razglednic je izdala »Sveta vojska« v Ljubljani. Komad stane 75 par, pri odjemu vsaj 10 komadov pa 50 par.

Invalidi, ki bi radi sodelovali pri kolportaji, naj se javijo »Brezalkoholni produkciji« v Ljubljani. Javijo naj se le taki, ki se žele intenzivno pečati s kolportajo. Priložiti je znamko za odgovor.

Brezalkoholne gostilne se precej živahno ustanavljajo po Sloveniji. Opozarjamo tovariše, da se koncesija za brezalkoholne gostilne lahko doseže, ker rešuje prošnje obrtna oblast I. stopnje, t. j. pristojni sreski poglavar oz. mestni magistrat. Ker te gostilne niso obremenjene s točilnimi taksami, kakor alkoholne točilnice, bi bilo želeti, da tovariši razmišljajo o tem in tem vrstam gostiln, ki imajo brez dvoma bodočnost, posvečajo potrebno pozornost. Vsa podrobna pojasnila daje »Sveta vojska« v Ljubljani vsakomur, ki pošlje 1 Din za poštnico.

Druge novice.

Izgon slovenskih akademikov iz Padove. Policijska oblast je izpustila na svobodo one slovenske dijake, ki so bili pred 10. dnevi aretirani, ker so prepevali slovenske pesmi. Vsi pa so bili izgnani iz mesta.

Poslovnik za samoupravne zastope. Na predlog glavne kontrole je podpisal predsednik vlade Velja Vukičević pravilnik o poslovnem redu in organizaciji oblastne kontrole za pregled računov samoupravnih oblasti in drugih javnih korporacij, ki dobivajo stalno pomoč od države. Ta pravilnik je podpisan na osnovi člena 108. zakona o glavni kontroli.

Razširjenje ženske volilne pravice v Angliji. V vladnih krogih v Londonu se računa s skorajšnjimi volitvami. Dopisne agencije javljajo, da bo vlada že prihodnji teden predložila v spodnji zbornici predlog o razširjenju ženske volilne pravice in bo na ta način dobilo 3 milijone žensk glasovalno pravico.

Fašizem nadaljuje... V četrtek je goriški prefekt razpustil slovensko izobraževalno društvo v Mirni z motivacijo, da je bilo njegovo delovanje v nasprotju z nacionalnimi interesi države.

Močan potres. Južno od Čileja je bil močan potres. Veliko valovje je skoraj popolnoma uničilo pristanišče v Perezu. Mnogo ladij se je potopilo. Število žrtev še ni znano. Materijalna škoda je velika.

Nevihle v Italiji. V provinci Parma je več krajev pod vodo. V Toscani so reke prestopile bregove. Na Reki se je potopilo več ladij.

Sto ribičev utonilo. Na jezeru Mandžu na Kitajskem je utonilo 100 Kitajcev in več Rusov, ki so lovili na zamrznjenem jezeru. Udrli se je nenadoma leđ in pogoltnil ribiče.

Bitka s kitajskimi roparji. Na kitajski meji v Indokini so francoske čete po srditih bojih pognale preko meje številne čete kitajskih roparjev, ki so hoteli prekorati mejo.

Razdelitev predvojnih dolgov. Povodoma pogajani z Avstrijo o razdelitvi predvojnih avstrijskih dolgov in določitvi kvote, ki odpade na naš teritorij, so odpotovali na Dunaj: dr. Miroslav Ploj, stalni član reparacijske komisije, Vitomir Konstantinovič, pomočnik generalnega direktorja državnih dolgov in Josip Pertot, inspektor trgovskega ministrstva kot člani delegacije naše države.

Predlog za skrajšanje vojaškega roka. Kot znano, znašajo stroški za našo vojsko in mornarico okoli 1/3 celokupnega budžeta. V beograjski »Politiki« je razpravljal neki g. S. vprašanje ali ne bi bilo umestno skrajšati vojaško službeno dobo za 6 mesecev, tako da bi trajalo vojaško službovanje samo 1 leto. Država bi s tem prihranila poldrugo milijardo.

Odprava vizuma med Jugoslavijo in Nemčijo. S 5. decembrom bo odpravljen med našo državo in Nemčijo prisilni vizum na potnih listih.

Nova železniška proga Krapina-Rogatec bo dovršena, kot zadržuje v generalni direkciji državnih železnic, do 1. novembra 1928. Z delom prično spomladi.

Velikansko poneverjenje pri rumunski državni železnici. V Braili so prišli te dni na sled velikanski poneverbi. Železniška blagajnika Protopopescu in Cnistaninescu sta potvarjala izredno spretno sezname voznih listkov ter oškodovala na ta način državo za več kot 10 milijonov lejev. Baje je zapleten v afero tudi neki višji funkcionar generalnega ravnateljstva rumunskih državnih železnic.

Velika nesreča v Meksiki. V Mogales, južno od Arizone se je pripetila velika nesreča, ki je zahtevala mnogo žrtev. Okoli 100 šolarjev je napravilo v spremstvu dveh učiteljev izlet v okolico mesta. Skupina se je mudila v tistem trenutku, ko je privozil brzovlak, na železniškem mostu. Vseh se je polastila strašna razburjenost. Vse je brezglavo begalo okoli. Strojvodju se je posrečilo v zadnjem trenutku ustaviti vlak. Bilo pa je že prepozno. 20 otrok in oba učitelja so ostali na mestu mrtvi. Na kraj nesreče je odšla takoj rešilna ekspedicija.

Eksplozija v petrolejskem skladišču v Kanadi. V Kanadi je te dni prišlo do eksplozije v nekem petrolejskem skladišču. 4 delavci in 2 otroka so postali žrtev eksplozije. Več hiš je porušenih.

Velike poplave v Afriki. Veliki nahvi so v Alžiru povzročili katastrofalne poplave. Nad 400 človeških žrtev se računa že sedaj, ko še ni podrobnih poročil. Na železniški progi med Tonesom in Orbanville je pretrgalo 4 železne mostove.

Raznoterosti.

Skrivnosten otrok pragozda. Pred nekajimi 25 leti sta naletela dva Angleža na južnem rtiču Afrike na skupino pavijanov. Ko sta pričela nanje streljati, so vsi pobegnili razen enega, ki je bil dozdevno ranjen. Ko sta prijezdila v bližino, sta se zelo začudila, kajti namesto opice pavijana sta videla pred seboj odraslega dečka domačina, ki je skakal po vseh štirih. Zelo je otepal okoli sebe, preden sta ga mogla prijeti. Oddala sta ga nato v umobolnico, a poizvedovanja po njegovih starših so bila zaman. Govoriti ni znal in tudi jesti ni hotel hrane kakor drugi ljudje. Kmalu pa se je privadil človeškim običajem ter postal vedno bolj prijazen. Težavno ga je bilo privaditi, da je hodil le z nogami. Sedaj mu je bilo treba poiskati koga, ki bi ga vzel k sebi, in našel se je farmer, ki ga je vzel za svojega. Na tej farmi je že 24 let in privadil se je vsemu, tudi govorici. Ko je znal govoriti, je povedal marsikaj iz svojega prejšnjega življenja. Spominja se tudi, da ga je nekoč noj vsekali na glavo, kjer ima še sedaj veliko brazgotino. Ako ga kam pošljejo, leti tudi deset milj daleč brez prestanka in zelo močan je, tako da sto kilogramov težke vreče s lahkoto meče na voz.

Zemlji grozi strahovita katastrofa? Zadnja leta se večji in manjši potresi tako pogosto ponavljajo, da so začeli učenjaki razmišljati, kaj bi bilo vzrok tega neprestanega vznemirjenja zemeljske površine. Na podlagi točnih opazovanj so postavili teorijo, da nastajajo vsled postopnega ohlajevanja zemlje v zemeljski skorji velike razpoke, ki segajo pod Atlantskim oceanom preko Južne Evrope in Turkestana do Japonske. Geološka opazovanja potrjujejo presenetljivo dejstvo, da se od leta 1906. ko je katastrofalen potres razdejal cvetoče mesto San Francisco, potresni sunki in obsegu omenjenih delov sveta neprestano ponavljajo. Moskovski geolog Muskitov je na podlagi svojih opazovanj ugotovil, da segajo razpoke iz Afrike in Avstralije proti Evropi in Aziji. Mesta New York, London, Pariz, Berlin, Rim in Moskva niso v nevarnosti, ker slučajno ne leže v neposredni bližini teh razpok. Ni pa izključeno da žadene tudi ta mesta v dohodnem času močan potres. Največja nevarnost preti baje Italiji, ki je bila vedno ognjišče vulkanskih in tektonskih erupcij. Angleški učenjak sir Richard Gregori potrjuje domnevo ruskega geologa in pravi, da se tudi mnogi drugi angleški učenjaki strinjajo z njim v tem, da čaka pokrajine, ležeče ob velikih razpokah, morda še tekom letošnjega leta strahovita potresna katastrofa. Tudi srednja in severna Kitajska leži ob veliki razpoki v zemlji in zato jo je zadel nedavno katastrofalen potres.

Razširjajte in čitajte naš list!

Izdaja Udruženje vojnih invalidov.
Odgovorni urednik: Stanko Tomc.
Tiska Učiteljska tiskarna v Ljubljani.
Zanj odgovarja: France Štrukelj.